
Comerțul internațional și inflația – frâne în calea creșterii economice

Prof. Constantin ANGHELACHE PhD (*actincon@yahoo.com*)

Bucharest University of Economic Studies / Artifex University of Bucharest

Prof. Giani-Ionel GRĂDINARU PhD (*giani.gradinaru@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Denis-Arthur STRIJEK PhD Student (*denis.strijek@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Creșterea economică este un obiectiv esențial în strategia economiei a oricărei țări și, pe cale de consecință, și a României. Analizând indicatorii macroeconomici publicați de Institutul Național de Statistică și Eurostat, constatăm că două elemente, două mărimi statistice, respectiv schimburile comerciale internaționale și inflația, (indicele prețurilor de consum și indicele armonizat al prețurilor de consum, IAPC) au în această perioadă un efect negativ asupra creșterii economice.

Autorii și-au propus să pună în evidență, utilizând datele de la Institutul Național de Statistică mai sus menționate, modul în care au efect negativ asupra creșterii economice (Produsul Intern Brut).

Individual, atât exportul cât și importul considerate arată o influență pozitivă asupra creșterii economice deoarece importul îl regăsim în toți indicatorii privind utilizările Produsului Intern Brut, respectiv consumul gospodăriilor, consumul total, investițiile burse și așa mai departe. În același timp, și exporturile au același efect numai că în relația de calcul a Produsului Intern Brut pe seama utilizărilor, adunăm exportul și scădem importul care este mai mare sau, statistic, considerăm exportul net care este diferența dintre export și import, întotdeauna deficitară.

Această analiză evidențiază că, an de an, Produsul Intern Brut este afectat negativ de menținerea și chiar creșterea exportului net.

În realizarea acestui studiu am utilizat datele furnizate de Institutul Național de Statistică și Eurostat, am efectuat analize logice și interpretative care pun în evidență obiectivul pe care autorii și l-au asumat.

Cuvinte cheie: comerț internațional, inflație, crize, indicatori, dezvoltare economică, macrostabilitate.

Clasificarea JEL: E20, H10

Introducere

În acest articol am pornit de la faptul că, de regulă, creșterea economică se poate realiza pe trei căi: prin creșterea consumului, deoarece consumul final conține în structura sa inclusiv taxa pe valoarea adăugată; pe seama investițiilor, în sensul că acestea crează noi locuri de muncă, absoarbe o parte din șomaj și contribuie astfel la sporirea producției din toate ramurile economiei naționale; și calea mixtă, adică creșterea pe seama consumului dar și a investițiilor.

Trebuie văzut faptul că investițiile sunt limitate deoarece resursele financiare sunt și ele limitate.

Consumul crește în termeni valorici deși în termeni exprimați prin indicatori fizici nu are același trend. Dar, am explicat în articol acesta se realizează pe seama creșterii pe o perioadă de timp.

Am analizat apoi inflația, creșterea prețurilor care, în perioada 2019 – 2022 și începutul anului 2023, a avut o tendință de creștere chiar alarmantă.

La sfârșitul anului 2022, indicele prețurilor de consum, care măsoară inflația, a fost în jurul a 16 puncte procentuale. Și indicele armonizat al prețurilor de consum a avut o tendință în același sens, poate puțin mai temperată. Acestea au condus la creșterea prețurilor în cadrul economiei naționale, aproape la toate categoriile de bunuri și servicii.

Indicele prețurilor de consum a manifestat creștere atât la produsele alimentare și nealimentare, cât și la nivelul serviciilor. Creșterile acestor prețuri s-au datorat efectelor crizelor pe care le resimte economia națională a României. Astfel, după criza pandemică COVID 19, a urmat criza economico-financiară cu care s-a conjugat și, din 24 februarie 2022, conflictul armat Ucraina – Federația Rusă (războiul ruso-ukrainean), care a determinat declanșarea crizei energetice, a crizei agro-alimentare și, în felul acesta, o escaladă a prețurilor la toate bunurile și serviciile.

În articol am prezentat chiar unele grafice convingătoare în legătură cu efectul schimburilor comerciale internaționale cât și al creșterii inflației, măsurată prin cei doi indicatori, indicele prețurilor de consum și indicele armonizat al prețurilor de consum. În unele grafice și tabele am pus în evidență mai clar, modul în care acești doi indicatori au influențat evoluția Produsului Intern Brut.

Probabil că în perioada următoare a anului 2023, pornind de la faptul că și în primele două luni ale anului 2023 cele două mărimi statistice au avut aceeași tendință, se va înregistra același curs de afectare a Produsului Intern Brut în termeni reali.

Aceasta se va constata în urma procedurii statistice de deflatare, prin care se elimină efectul creșterii inflației, precum și prin interpretarea exportului net, diferența între export și import care este în creștere și mărește deficitul balanței de plăți externe.

Literature review

Evoluția activității ce privește comerțul internațional și inflația au fost subiecte pe care o serie de cercetători l-au abordat. Astfel, principalele cauze și metode de analiză a inflației sunt studiate de către Anghelache, Gheorghe și Voineagu (2012). Anghel (2015), precum și Anghelache, Niță și Badiu, A. (2016) au realizat studii cu privire la evoluția indicelui prețurilor în România. Anghelache și Sacală (2015) au prezentat o serie de noțiuni de bază ale inflației. Armantier și colaboratorii (2015) au abordat o serie de aspecte privind previziunile asupra inflației. Bernard A.B., Jensen J.B., Redding S.J., Schott P.K. (2012) s-au ocupat de analiza rolului marilor corporații internaționale în comerțul internațional de bunuri. Elgstrom O. (2007) acordă atenție activității de comerț internațional sub aspectul conținutului și tehnicii negocierilor, iar Fajgelbaum P., Grossman G., Helpman E. (2011) fac un studiu cu privire la venituri, calitatea producției și comerțul internațional, în care sunt abordate elemente referitoare la comerțul exterior în prezent. Harrison, McLaren și McMillan (2011) au studiat inegalitățile din activitatea de comerț. Hill C., Smith M. (2011) au publicat o amplă lucrare referitoare la relațiile comerciale internaționale și relațiile cu Uniunea Europeană, iar Hummels D. (2007) a publicat o lucrare care tratează costul transportului în comerțul internațional în era globalizării. Karanassou și Snower (2007) au abordat, în cercetările acestora, o tematică similară. Kim și Henderson (2005) au abordat aspecte referitoare la inflație și influența asupra creșterii veniturilor nominale. Staiger R., Sykes A. (2011) au publicat o analiză referitoare la comerțul internațional, tratamentul național și reglementările interne din țările implicate în astfel de tranzacții.

Date, rezultate și discuții

Anul 2022 a fost un an important din punct de vedere al menținerii macrostabilității. Economia mondială s-a confruntat cu o serie de aspecte, începând din anul 2019. În 2019, trimestrul IV, s-a declanșat, începând din China și apoi cuprinzând întreg mapamondul, pandemia COVID 19. Această criză pandemică s-a dezvoltat în mod alarmant cuprinzând și afectând întreaga populație a omenirii. Au apărut vaccinurile, au apărut tratamentele, dar rezultatele, la sfârșitul anului 2022, au rămas în cumpănă.

Pe de o parte, toate țările au renunțat la măsurile restrictive pe care le-au impus în mod alarmant, în 2020, 2021 și prima parte a anului 2022. Acum se vorbește mai mult de efectele pe care le-au produs, în sensul că prin măsurile întreprinse de autoritățile din fiecare țară în dorința de a frâna răspândirea rapidă a acestui flagel al pandemiei s-a declanșat criza economico-financiară.

O serie de aspecte au rezultat din măsurile care au vizat restricționarea turismului, activității HoReCa, a activităților în celelalte domenii de activitate în

care persoanele au fost trecute în șomaj tehnic, apoi s-au închis sau au falimentat o serie de societăți comerciale, toate la un loc aducând mari daune și influențând creșterea economică.

Pe 24 februarie 2022 s-a declanșat conflictul armat dintre Ucraina și Federația Rusă. La început, sub forma unei *intervenții speciale*, s-a permanentizat sub forma unui veritabil război în care s-au pierdut multe vieți, s-au produs din nou multe pagube materiale nu numai în Ucraina și, cred, în Federația Rusă, dar și în celelalte țări. Aceasta deoarece s-au impus restricții împotriva Federației Ruse. Federația Rusă, la rândul ei, a impus alte restricții în domeniul gazelor naturale și al petrolului ceea ce a declanșat o altă criză, pe cea energetică.

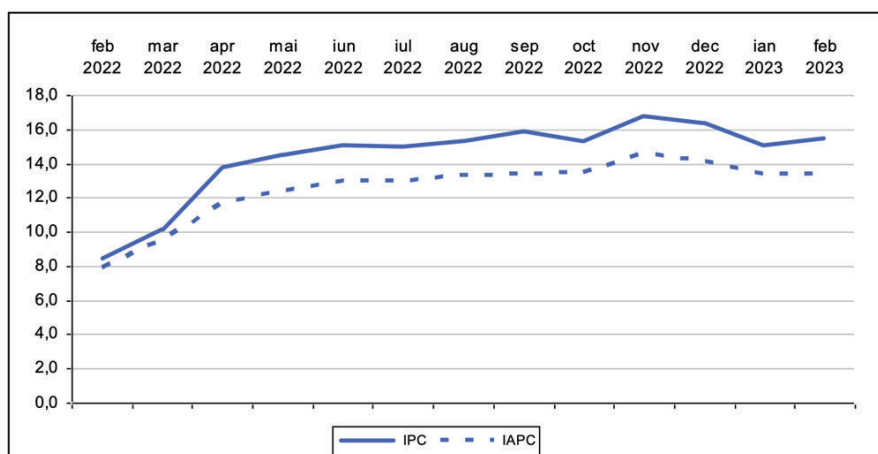
Criza energetică a avut dezvoltări în acapararea în alte domenii de activitate pe care le-a introdus sub efectul distrugător al crizei energetice. Astfel, a apărut în primul rând criza agro-alimentară precum și în alte domenii și, în final, o criză a inflației.

Inflația este rezultatul raportului dintre masa monetară existentă pe piață și masa monetară necesară, dar este rezultatul creșterii prețurilor ca urmare a crizelor pe care le-am amintit. Din acest punct de vedere putem preciza că în anul 2022 indicele prețurilor de consum a crescut cu peste aproximativ 5,6%, date provizorii, și a atras după sine creșteri de prețuri diferențiate.

În graficul numărul 1 este prezentată evoluția prețurilor de consum în perioada februarie 2022 – februarie 2023.

Evoluția prețurilor de consum în perioada februarie 2022 – februarie 2023 (%)

Grafic 1

Sursa: Comunicat INS

În tabelul numărul 1 sunt prezentate datele referitoare la evoluția indicelui prețurilor de consum și a ratei medii lunare a inflației.

Indicele prețurilor de consum și rata medie lunară a inflației (%)

Tabel 1

	Februarie 2023 față de:			Rata medie lunară a inflației, în perioada I I – 28 II	
	Ianuarie 2023	Decembrie 2022	Februarie 2022	2023	2022
Mărfuri alimentare	101,85	103,38	122,35	1,7	1,6
Mărfuri nealimentare	100,45	99,46	112,73	-0,3	0,7
Servicii	100,70	102,53	110,38	1,3	1,0
TOTAL	100,98	101,32	115,52	0,7	1,0

Sursa: Comunicat INS

Constatăm faptul că indicele prețurilor de consum în luna februarie 2023 comparativ cu luna ianuarie 2023 este 100,98%. Rata inflației de la începutul anului (februarie 2023 comparativ cu decembrie 2022) este 1,3%, iar rata anuală a inflației în luna februarie 2023 comparativ cu luna februarie 2022 este 15,5%. De asemenea, rata medie a modificării prețurilor de consum în ultimele 12 luni (martie 2022 – februarie 2023) față de precedentele 12 luni (martie 2021 – februarie 2022) este 14,9%.

În ceea ce privește indicele armonizat al prețurilor de consum în luna februarie 2023 comparativ cu luna ianuarie 2023, acesta este 100,98%. Rata anuală a inflației în luna februarie 2023 comparativ cu luna februarie 2022 calculată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC) este 13,4%. Rata medie a modificării prețurilor de consum în ultimele 12 luni (martie 2022 – februarie 2023) față de precedentele 12 luni (martie 2021 – februarie 2022) determinată pe baza IAPC este 13,0%.

În domeniul industriei prețurile au fost cele mai mari. Apoi, în domeniul industriei agro-alimentare au escaladat prețurile, unele având ca efect reducerea producției, iar altele având la bază și cheltuielile prea mari ale producătorilor sau dorința de valorificare a climatului creat pentru a obține profituri suplimentare.

Sistemul bancar nu a putut să stea deoparte și, în aceste condiții, a început să crească dobânzile în ritmul în care au crescut și prețurile creând dificultăți deosebite în calea producătorilor privați, care doresc întotdeauna să aibă o sursă de finanțare sigură și aceasta nu se poate realiza decât pe baza unui proiect bine ajustat și în strânsă conlucrare cu o bancă comercială.

Din acest punct de vedere inflația în 2022 a ajuns, credem noi, la un vârf al său care poate, deși a avut ușoare creșteri și în ianuarie-februarie 2023, să se stăvilească și să capete un trend ușor descrescător.

Cercetătorii din domeniul predicțiilor și prognozelor naționale și multinaționale prevăd pentru Uniunea Europeană o stabilizare a ratei de creștere a inflației. Pentru România prevăd o rată care ar putea să ajungă la sfârșitul acestui an, în decembrie, la un nivel exprimat printr-o cifră. Este posibil acest lucru atâta timp cât se vor intensifica activitățile de producție, se vor intensifica investițiile care să asigure locuri de muncă, să asigure o producție sporită așa încât pe piață să se vină la legea fundamentală a pieței libere privind raportul între cerere și ofertă.

Există însă temerea că anumite aspecte colaterale pot să conducă la creșterea în continuare a inflației. Sigur, poate într-un ritm mai temperat dar tot despre creștere discutăm.

Astfel, PNNR-ul este greu de accesat de către România având în vedere că întâmpină o serie de dificultăți în ceea ce privește posibilitatea de a răspunde favorabil la condițiile pe care Uniunea Europeană le-a pus. Ca exemplu, putem da doar capitolul pensiilor care se învârt în jurul unui paradox: pe de o parte pensiile nu cresc și se întrevede posibilitatea unei noi metodologii care să ducă la scăderea oarecum a pensiilor.

Pe de altă parte, termenele din PNNR sunt aproape depășite și România nu răspunde favorabil cerințelor impuse de Uniunea Europeană. În acest context, este posibil ca parțial o parte din sumele alocate să nu mai fie disponibilizate pentru România.

Pe acest fond, paritatea puterii de cumpărare din România s-a modificat și exprimă un nivel îngrijorător de lipsuri care conduc la imposibilitatea cetățeanului să-și procure cele necesare vieții în condițiile actuale.

Prețul producției agricole este în dezechilibru datorită subvențiilor reduse pe care statul român le poate acorda, dar și datorită faptului că, încă, nu s-a răspuns favorabil cerințelor pe baza cărora putem să accesăm fondurile destinate agriculturii din PNNR.

Pe de altă parte, condițiile agrotehnice din România sunt destul de reduse și există pericolul ca să nu existe în continuare precipitații suficiente, să nu existe posibilități de fertilizare, chimizare și irigare a unei suprafețe mai mari, context în care producțiile așteptate să fie în scădere.

În domeniul industriei, cele care sunt încă în activitate, prețurile cresc. Recentul document privind trendul economiei naționale, publicat de Institutul Național de Statistică, arată că în toate domeniile economiei naționale prețurile sunt cele care vor crește, previzibil până în luna iunie, dar probabil și mai departe. Acestea vor alimenta indicele prețului de consum

pe cele trei componente, produse alimentare, nealimentare și servicii, dar și indicele armonizat al prețurilor de consum care ia în evidență modificarea tuturor prețurilor în economia națională.

Pe această cale, vedem limpede că economia României, desigur alături de cele ale altor state, va avea de suferit în anul 2023 sau cel puțin în prima parte a anului 2023. În acest context am afirmat că inflația va fi un factor care frânează creșterea economică (a Produsului Intern Brut în termeni reali).

Desigur, o deflație cu în jur de 10-15 procente arată că în termeni reali și nu în prețuri curente, Produsul Intern Brut scade deși veniturile la bugetul statului cresc. Nu facem aici o trimitere la perspectiva că guvernul, sau guvernele unor state, urmăresc să crească în continuare inflația pentru a-și putea să-și sporească în continuare veniturile la bugetul național sau bugetul consolidat. Este ușor de observat că prin inflație aplicarea TVA-ului se face la bunuri și servicii cu prețuri inflaționate. Poate într-o oarecare măsură aceasta este și cauza pentru care se tergiversează atât creșterea veniturilor populației (salarii, pensii), neexistând sursele necesare dar, pe de altă parte, și a unor măsuri timide pe calea aducerii inflației sub control, pentru că este greu de prevăzut că aceasta va ajunge la nivelul preconizat de economiștii pe plan mondial, acel nivel de 1-2 procente care este nivelul satisfăcător pentru evoluția normală a economiei naționale.

Un aspect separat, dar foarte îngrijorător, este și cel legat de evoluția schimburilor comerciale internaționale. În condițiile actuale, nu mai există nicio țară care poate să-și organizeze și managerieze activitatea macroeconomică în condiții autarhice. Este imposibil ca o economie națională să producă absolut tot ce sau de ce are nevoie. Se recurge la cooperarea economică internațională și la baza acesteia stă, în primul rând, specializarea fiecărei țări pentru a putea participa la cooperarea economică și tehnico-științifică internațională. În același timp, se dezvoltă schimburile comerciale de bunuri și servicii.

Importurile și exporturile sunt cele două laturi ale schimburilor comerciale internaționale în sensul că, prin importuri se aduc în România, dar la fel și în alte țări, acele produse sau servicii care se realizează în condiții precare în România, în țara respectivă. Pe acest fond, importurile întotdeauna au tendința de a crește în cifră absolută mai rapid decât exporturile. Exporturile, la rândul lor, ar fi de dorit, dacă economia este competitivă, dacă poate produce peste necesarul consumului intern și să exporte în Uniunea Europeană, pe plan mai larg în Europa și în celelalte țări ale lumii. Exporturile intră în competiție pe plan internațional cu două caracteristici: calitatea și prețul.

Calitatea depinde de nivelul de tehnologizare al economiei românești, iar prețurile depind de costurile care stau la baza realizării acestor produse de orice fel, care pot fi destinate și exportului.

Din acest punct de vedere, în anul 2021- 2022 au crescut în mod vertiginos atât exportul cât și importul, dar cu un avans în cifră absolută pentru import. La începutul acestui an, deja în luna ianuarie s-a importat cu aproape 3 miliarde de euro mai mult decât s-a exportat.

Analizând evoluția Produsului Intern Brut putem porni de la o teorie factuală. În primul rând spunem că, cel puțin în cazul României, dar și al altor țări, creșterea economică se realizează pe baza consumului, adică ceea ce se consumă reprezintă și o posibilitate de creștere economică prin veniturile încasate, prin veniturile disponibilizate la bugetul de stat.

Din acest punct de vedere, când calculăm Produsul Intern Brut după metoda consumului, de exemplu, constatăm că acel consum public crește, consumul administrației crește, unele investiții cresc, exportul crește dar, când calculăm acest aspect stabilim că, de fapt, consumul de orice fel este mai mare și el cuprinde produse indigene și produse din import.

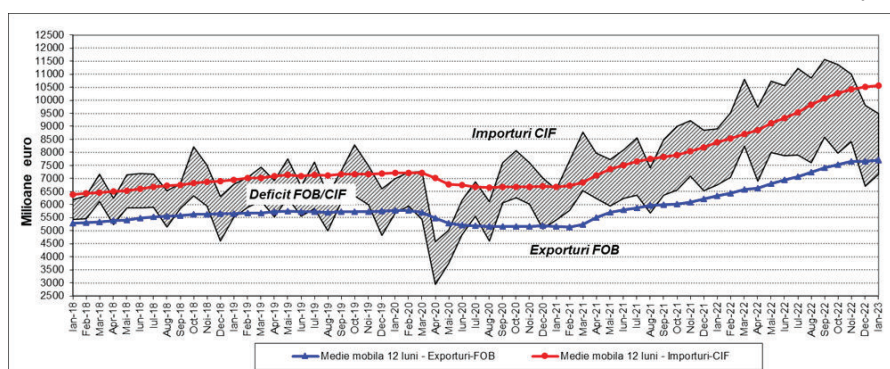
Aceasta exprimă în realitate faptul că prin importurile masive, 98 de miliarde euro în anul 2021, peste 120 de miliarde euro în anul 2022, s-a ajuns și la o influențare a creșterii economice numai că, ținând seama că adunăm exportul și scădem importul ajungem la indicatorul exportul net al economiei naționale, care exprimă soldul balanței de plăți internaționale.

Acest sold, în fond, adăugat la sfârșitul relației de calcul al Produsului Intern Brut vine să corecteze componentele de import care se regăsesc în consumul populației, consumul general etc., și în felul acesta să se ajungă la nivelul real pe care l-a înregistrat Produsul Intern Brut din România în perioada respectivă.

Din anul 1990 și până în prezent România nu a avut o singură lună măcar în care exportul să fie măcar egal cu importul sau să devanseze importurile. Acestea au crescut, la început mai temperat, iar în ultima perioadă au crescut în mod alarmant. În acest sens, un tablou al evoluției exporturilor, importurilor și soldul balanței comerciale în perioada ianuarie 2018 – ianuarie 2023 este prezentat în graficul următor.

Exporturile, importurile și soldul balanței comerciale în perioada ianuarie 2018 – ianuarie 2023

Grafic 2

Sursa: Comunicat INS

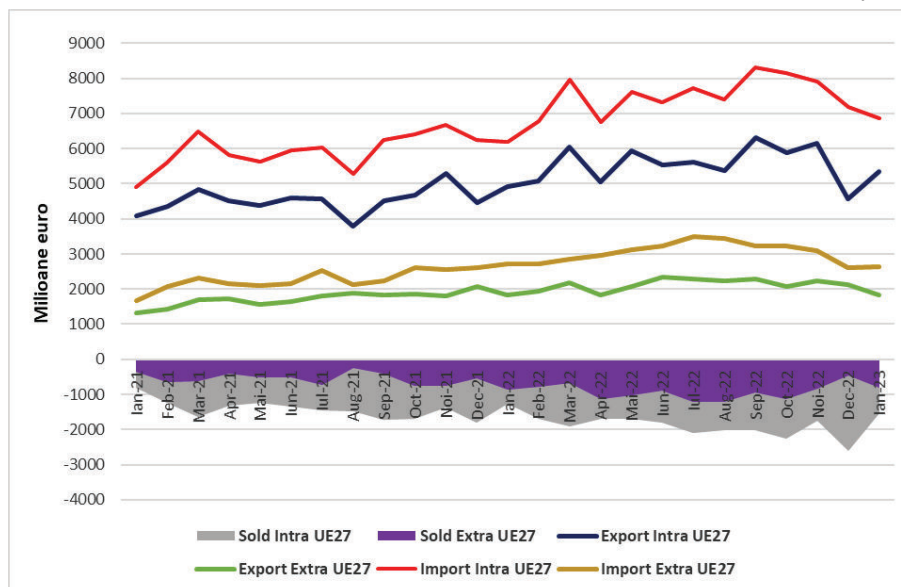
Pe baza datelor preluate de la Institutul Național de Statistică și prezentate grafic se constată faptul că față de luna ianuarie 2022, exporturile din luna ianuarie 2023 au crescut cu 6,0%, iar importurile au crescut cu 6,8%. Deficitul balanței comerciale în luna ianuarie 2023 a fost de 2.338,0 milioane euro, mai mare cu 203,6 milioane euro (+9,5%) decât cel înregistrat în luna ianuarie 2022.

Comerțul internațional de bunuri și servicii al României se desfășoară intra-comunitar și extra-comunitar. Comerțul intra-comunitar este facilitat de directiva Uniunii Europene care prevede libera circulație a bunurilor și serviciilor în cele 27 de state membre. Din acest punct de vedere, a importa și a exporta este ca și cum ai vinde sau ai cumpăra de pe piața internă. La importurile și exporturile intra-comunitare nu se mai percepe TVA, aceasta este dedusă din start.

În graficul următor este prezentată evoluția exporturilor, importurilor și soldurile balanțelor comerciale Intra-UE27 și Extra-UE27 în perioada ianuarie 2021 – ianuarie 2023.

Exporturile, importurile și soldurile balanțelor comerciale Intra-UE27 și Extra-UE27 în perioada ianuarie 2021 – ianuarie 2023

Grafic 3

Sursa: Comunicat INS

Constatăm faptul că valoarea schimburilor intra-UE27 de bunuri în luna ianuarie 2023 a fost de 5.337,1 milioane euro la exporturi și de 6.865,8 milioane euro la importuri, reprezentând 74,5% din total exporturi și 72,3% din total importuri. De asemenea, valoarea schimburilor extra-UE27 de bunuri în luna ianuarie 2023 a fost de 1.823,1 milioane euro la exporturi și de 2.632,4 milioane euro la importuri, reprezentând 25,5% din total exporturi și 27,7% din total importuri.

În acest fel, poderea pe care o are comerțul intra-comunitar este majoritară în totalul comerțului. România desfășoară schimburi comerciale și cu celelalte state nemembre ale Uniunii Europene dar, în aceste condiții, se pot întreprinde unele măsuri de temperare a importurilor și de stimulare a producătorilor interni. Astfel, la importurile din țările nemembre ale Uniunii Europene se pot percepe taxe de import care au menirea de a ridica prețul importului la nivelul prețului din producția internă sau poate chiar să îl mărească și, pe această cale, să stimuleze producătorii interni să producă mai mult și să desfacă pe piața internă o cantitate cât mai mare de mărfuri, de orice fel ar fi acestea.

România trebuie și ea să vizeze reconstruirea industriei viitorului. Aceasta va presupune alinierea la standardele Uniunii Europene, alinierea la

noile cuceriri ale cercetării-dezvoltării, ale inovării și inovației. Trebuie să vedem în acest sens faptul că cercetarea-dezvoltarea în România este redusă și ca urmare a ponderii deosebit de redusă pe care o are alocarea de fonduri de la bugetul consolidat al statului. Astfel, până în prezent, aceasta nu a depășit 0,48% din totalul cheltuielilor alocate în cursul anului bugetar.

Dacă separăm această sumă în cheltuieli dispuse de mediul privat și cheltuieli efectuate de domeniul public vom constata că aici lucrurile stau și mai rău. De la bugetul de stat se alocă 19-20% diferența venind din domeniul privat.

Pe de altă parte, o serie de invenții și inovații realizate de cercetători români capătă apreciere pe plan internațional, dar nu pot fi trecute în stații pilot pentru a se verifica comportamentul în producție al invențiilor și inovațiilor. Iată, deci, o altă latură a economiei naționale care este deficitară.

Toate acestea la un loc crează probleme de menținere a macrostabilității. Prețurile de pe piață influențează paritatea puterii de cumpărare, influențează negativ raportul dintre venituri și prețuri, inflația, așa încât populația are din ce în ce mai puține surse de satisfacere a cerințelor zilnice ale vieții, recurgând la economii, recurgând la posibilități de renunțare la consum, în funcție de veniturile de care dispune.

Pe plan legislativ, în România există *preocupări* de a se stabili o nouă lege a salarizării, de a se stabili o nouă lege a pensionării dar, exceptând recenta creștere cu câteva procente a salariilor și a pensiilor, guvernele nu s-au putut ține de promisiunile de a pune în practică măsurile avute în vedere atât în domeniul pensiilor, cât și al salariilor. Ne referim aici, în primul rând, la salariile bugetarilor deoarece acestea sunt urmărite îndeaproape și de mediul privat. Astfel, doar salariul minim pe economie devine obligatoriu și pentru mediul privat. Saltul de 300 de lei la salariul minim pe economie nu este satisfăcător în condițiile exploziei prețurilor și chiar dacă rata inflației armonizate a prețurilor de consum sau rata indicelui prețurilor de consum sunt oarecum rezonabile, când vom studia pe structură vom constata că au crescut cel mai mult prețurile produselor vitale, de strictă necesitate pentru populație, care reduc la reducerea în mod constant a nivelului de trai, a calității vieții în România.

Este ușor de spus că trebuie întreprinse măsuri, dar ce măsuri să mai întreprinzi când datoria publică externă a depășit 150 de miliarde euro. Este o sumă colosală care va avea tendința de creștere în perioada următoare, nefiind posibile măsuri de temperare și de reaşezare a economiei.

Iată de ce am spus din start că în primul rând schimburile comerciale internaționale și rata inflației sunt factorii cei mai greu de stăpânit care au efect asupra creșterii economice (Produsul Intern Brut) și în același timp conduc la afectarea calității vieții populației.

Mergând un pas mai în față, vom constata că și în domeniul sănătății și al învățământului, două domenii de maximă importanță pentru populația oricărei țări, se întâmpină dificultăți. Subvențiile de la buget sunt minime. Creșterea cheltuielilor cu salariile, în domeniul învățământului în special, dar și în domeniul medicamentelor interne sau din import, este discutabilă și se amână de la o perioadă de timp la alta.

Toate acestea crează mari dificultăți cu privire la calitatea învățământului de toate gradele din țara noastră precum și a sănătății și mai ales a posibilităților de tratament, de dobândire a unei medicații corespunzătoare. Ca un paradox, medicamentele cele mai scumpe importate care se utilizează în bolile rare care s-au extins în România, sunt cele care beneficiază de cea mai puțină compensare sau deloc, pe câtă vreme medicamentele mai simple, mai ne-eficiente sunt totuși oferite gratuit.

Am vrut prin aceasta să subliniem că perspectiva evoluției economiei României va fi delicată în perioada următoare și implicarea noastră în a acorda ajutoare altor state apare pentru cetățeanul de rând ca o măsură ușor nechibzuită, atâta timp cât pe plan intern sunt posibilități de subvenționare a activității din ce în ce mai mici, de acordare a bonusurilor populației, copiilor a acestor gratificații și nonșalanța cu care se oferă celor două state vecine ajutoare produce neclaritate și de multe ori nemulțumire în rândul mării populații a României.

Concluzii

Din studiul acestui articol se desprind o serie de concluzii, dintre care amintim: schimburile comerciale internaționale sunt necesare pentru economia națională, dar efectul soldului dintre export și import, care este negativ, afectează creșterea în termeni reali și constanți a produsului intern brut. De asemenea, se remarcă necesitatea unor măsuri prin care deficitul balanței comerciale de plăți externe să se reducă prin creșterea exporturilor și, pe cât se poate, ținerea sub control a importurilor.

Ținerea sub control a importurilor mai vizează și un alt element important pentru structura economiei naționale a României, în sensul că un import mai redus asigură posibilitatea producătorilor interni să-și desfășoare bunurile și serviciile pe piața internă și internațională, care să contribuie la reducerea efectului diminuării Produsului Intern Brut pe seama creșterii deficitului balanței comerciale de plăți externe, a exportului net.

Am zis *temperarea importurilor* în două sensuri. Pe de o parte că importurile fiind mai reduse mai ales la produse agro-alimentare și altele care nu sunt de strictă necesitate, se asigură un stimul pentru producătorii interni pentru a pătrunde pe piață și a asigura astfel o pondere mai mare a acestor

producători în desfaceri pe piața internă. Concomitent, exporturile în creștere ar veni să diminueze deficitul balanței comerciale de plăți externe sau, cu alte cuvinte, a mărimii exportului net.

Acesta trebuie să fie un punct de vedere și trebuie utilizate în această direcție și unele prevederi din Planul Național de Redresare și Reziliență care se referă la subvenții prin acest program de la Uniunea Europeană care, utilizate, să determine creșterea producției agricole, a unor domenii economice etc. De asemenea, trebuie făcut un efort de a se găsi posibilități de investiții care să conducă la creșterea exporturilor în contextul în care se impune să introducem industria viitorului.

Bibliografie

1. Anghelache, C., Gheorghe, M., Voineagu, V. (2012). *Metode de măsurare și analiză a inflației*, Editura Economică, București
 2. Anghel, M.G. (2015). *The Inflation (Consumer Price) Evolution*. Romanian Statistical Review Supplement, 1, 128-132
 3. Anghelache, C., Niță, G., Badiu, A. (2016). *The Inflation (Consumer Prices) in the Romanian Economy*. Romanian Statistical Review Supplement, 1, 99-102
 4. Anghelache, C., Sacală, C. (2015). *Some Theoretical Aspects regarding the Inflation*. Romanian Statistical Review Supplement, 6, 5 – 11
 5. Armantier, O., Bruine de Bruin, W., Topa, G., Klaauw, W., Zafar, B. (2015). *Inflation Expectations and Behavior: Do Survey Respondents Act on their Beliefs?*. International Economic Review, 56 (2), 505-536
 6. Bernard, A.B., Jensen, J.B., Redding, S.J., Schott, P.K. (2012). *The Empirics of Firm Heterogeneity and International Trade*. Annual Review of Economics, 4 (1), 283-313
 7. Elgström, O. (2007). *Outsiders' Perceptions of the European Union in International Trade Negotiations*. Journal of Common Market Studies, 45 (4), 949-967
 8. Fajgelbaum, P., Grossman, G., Helpman, E. (2011). *Income Distribution, Product Quality, and International Trade*. Journal of Political Economy, 119 (4), 721-765
 9. Harrison, A., McLaren, J., McMillan, M. (2011). *Recent Perspectives on Trade and Inequality*. Annual Review of Economics, 3, 261-289
 10. Hill, C., Smith, M. (2011). *International relations and the European Union*, Second Edition, Oxford University Press
 11. Hummels, D. (2007). *Transportation Costs and International Trade in the Second Era of Globalization*. Journal of Economic Perspectives, 21 (3), Summer, 131-154
 12. Karanassou, M., Snower, D. (2007). *Inflation Persistence and the Philips Curve Revisited*, Kiel Working Papers series
 13. Kim, J., Henderson, D.W. (2005). *Inflation Targeting and Nominal-Income Growth Targeting: When and Why are They Suboptimal?*. Journal of Monetary Economics, 52, 1463 – 149
 14. Staiger, R., Sykes, A. (2011). *International trade, national treatment, and domestic regulation*. Journal of Legal Studies, 40 (1), 149-203
- *** <https://insse.ro/cms/ro>
*** <https://ec.europa.eu/eurostat>